

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

KATASTROFA V JUŽNI AMERIKI ZAVZEMA VEDNO VEČJI OBSEG

Vulkani še vedno bruhajo in sipljejo nad prostrane pokrajine pepel in pesek — Potres se še stopnjuje — Misli se, da je na tisoče človeških žrtev

Buenos Aires, 13. aprila. Podrobne vesti o katastrofi ob čilsko-argentinski meji pričajo, da je katastrofa mnogo hujša, kakor pa se je sprva mislilo. Bruhati je začelo skoro istočasno osem že pred leti ugaslih vulkanov, bruhanje pa spremlja hud potres, ki se še stopnjuje in ki bo po napovedi strokovnjakov vztrajal še par tednov. Kolikor niso prizadeti okoliški kraji od samega izbruha vulkanov in uničeni od lave in potresa, je uničil obširne pokrajine dež pepela in peska, tako da je večji del letošnje žetve v Argentini uničen.

Goreč pepel, pomešan s peskom in kamenjem pada neprenehoma že tri dni v takih množinah, da se je nebo popolnoma zastiralo in je zavladala ponekod prava egiptiška tema. Prah in pepel je padal v okrožju 1300 km, tako da je zasul celo Buenos Aires in Montevideo, ki sta oddaljena od vulkana nad 1300 km. Številne naselbine v bližnji okolici vulkanov so popolnoma uničene. Najhujše je prizadelo mesto Mendoza, ki ga je že leta 1861. porušil hud potres. Takrat je bilo na tisoče mrtvih in vse

kaže, da katastrofa tokrat ne bo nič manjša.

Od nedelje dalje bruhajo vulkani skoro neprestano. S potresnim ozemljem so prekinjene vse telefonske in brzojavne zveze, a tudi letalci, ki so jih odposlali na ogled, niso mogli dati nikalnih točnih poročil, ker jim je velikanski oblak dima, peska in pepela zastiral pregled in se sploh niso mogli približati zemlji izpod 5000 m.

V okrožju 500 km vulkana Descabezado je nasičen zrak z žvepleno paro, tako da je mnogo ljudi umrlo vsled zastrupljenja. Poginilo je tudi mnogo živine. Ljudje v paničnem strahu beže na vse strani in se poslužujejo vseh prevoznih sredstev, da bi čimprej prišli iz nevarnosti. V okolici 30 km od vulkanskega ozemlja je zemlja vsa razpokana. Ponekod so nastali globoki, po več metrov široki prepadi.

Včeraj je začelo v okolici Santiago de Chile deževati. Vsled tega se je zrak sicer očistil, toda pesek in pepel, ki ga je padlo do 80 cm visoko, se je izpremenil v blato, ki onemogoča sedaj vsak promet. Ljudje ne morejo niti iz hiš.

Več vlakov z begunci iz potresnega ozemlja je običalo na odprtih progah. V Buenos Airesu je padlo do večerj opoldne nad tri milijone kubičnih metrov pepela in peska.

Astronomi primerjajo ta fenomenalni pepelnati dež s sličnim pojavom pred katastrofo Pompejev in ugotavljajo, da je ta pojav v zvezi s solničnimi pegami in elektromagnetičnimi pojavi.

Buenos Aires, 13. aprila. O obsegu katastrofe, o škodi in številu žrtev, ki jih je zahteval nenadni izbruh kordiljerskih vulkanov, še ni točnih poročil. Med prebivalstvom vlada nepopisna panika in vsi ukrepi vlade, da bi ohranila red in mir, so se izkazali zaman. Napol blazni ljudje, prestrašeni in izstradani, se ne ozirajo ne na navodila, ne na odredbe oblasti in beže na vse strani. Vlada je sicer organizirala posebno prehranjevalno akcijo za begunce, toda ta akcija je popolnoma nezačeta.

Potresni sunki in bruhanje vulkanov se še neprestano nadaljuje. Pepelnati dež še vedno pada nad velikim delom Južne Amerike, le ponekod je neznan popustil.

Priporočila mednarodnega urada dela za omiljenje brezposelnosti

Brezposelnost naj se omili s skrajšanjem delovnega časa — Upokojenci naj se ne sprejemajo v službo — Širokogrudnost pri odpovedih

Zeneva, 12. aprila. AA. Odbor mednarodnega urada dela je proučil poročila komisije o brezposelnosti nameščencev. S 15 proti 7 glasovom je odbor sprejel resolucijo, s katero priporoča vladam in industrijskim zajednicam, naj zaradi omejitve odpustov nameščencev oziroma zaradi njihove ponovne zaposlitve upoštevajo tole:

1. V sedanjih razmerah je želeli, da se ratificira konvencija o ureditvi delovnega časa v trgovinah in v uradih in da se načeloma te konvencije uveljavijo še pred to ratifikacijo.

2. Nadalje je iz načelnih razlogov želeli, da se uvede prekorno delo le v nujnih tehničnih okoliščinah in pri sezonskih potrebah.

3. Določbe o nedeljskem počitku je treba točno izvajati, prav tako pa tudi določbe in običaje o letnem dopustu.

4. Odpust naj bodo le v primerih absolutne potrebe. Pri tem naj se ne ozira na narodno-zaposlene osebe. Tam, kjer je mogoče in kjer dopušča tehnični, trgovski in finančni pogoji, naj se delovni čas skrajša ali pa po možnosti organizira delo z izmenjavami oseb.

5. Vprašanje nagrad in plač je treba urediti z dopolnitvami obstoječih pogodb tako, da se ohranijo prejemki vsega osoblja.

6. Komisija se ne spušča v vprašanje odpovednega roka in odpravnine, vendar priporoča glede na sedanje okoliščine, da se določbe o tem v raznih državah izvajajo širokogrudno, pri čemer je treba zlasti paziti na dobo zaposlitve.

7. Komisija opozarja, da je zaradi sedanje krize potrebno razširiti zavarovalni sistem s podporami proti brezposelnosti nameščencev. Državam, ki te brezposelnostne podpore za nameščence še nimajo, nasvetuje, naj ga čimprej uvedejo, vendar tako, da s tem preprečijo odpravnino in istočasno brezposelnostno podporo.

8. Današnja kriza nalaga nadalje dolžnost, da se ustanove javni uradi za zaposlitve nameščencev. Odbor priporoča posebne urade za te nameščence in primerno sodelovanje med temi javnimi uradi in zasebnimi brezplačnimi uradi.

Odbor priporoča javnim upravam in zasebnim podjetjem, naj odlože in naj ne sprejemajo v službo nameščencev s pokojnino.

Mednarodna konferenca za delo

Ukinitve posredovalnic za službe proti plačilu — Konvencija o prepovedi zaposlovanja otrok izpod 14 let — Mednarodna ureditev zavarovanja za starost, nezgode in smrt

Zeneva, 13. aprila. Včeraj dopoldne se je v dvorani generalnega sveta začelo 16. zasedanje mednarodne konference za delo, ki bo trajala približno tri tedne. Na konferenci je zastopanih 46. držav, ki so članice mednarodne organizacije za delo, Turčija in Egipt pa sta poslali svoje opazovalce.

V smislu čl. 369 mirovne pogodbe sme vsaka država članica poslati štiri delegate, dva kot zastopnika vlade, ter po enega zastopnika delavcev in delodajalcev, ki imata absolutno svobodo glasovanja. Vsak delegat sme imeti s seboj tudi strokovnjaka za vsako vprašanje, ki pride na dnevni red zasedanja.

Letos so na dnevnem redu sledeča štiri vprašanja: 1. Ukinitve posredovalnic za službe proti plačilu, 2. zavarovanje proti nezgodam, starosti in smrti, 3. starost, v kateri se sme deca vzeti v službo v neindustrijskih poklicih, 4. delna revizija konvencije o zaščiti delavcev, zaposlenih pri natovarjanju in razkladanju ladij, pred nesrečami.

Vprašanje starosti otrok, ki se smejo vzeti v službo v neindustrijskih poklicih, je prišlo kot prvo v razpravo že lani. Letos bo konferenca mogla sprejeti konvencijo glede tega vprašanja in tako izpopolniti v zelo važni točki mednarodno zakonodajo o zaščiti otrok pred nevarnostjo preranega nastopa v službah. Znano je namreč, da konvencije iz let 1919, 1920 in 1921 preprečujejo zaposlitev otrok izpod 14 let pri industrijskem delu, pri pomorskem delu, zaposlitev v času, ki je določen za šolski pouk in zaposlitev pri kmetijskih delih; ni pa še uredila zaposlitev otrok v več drugih kategorijah poklicev, ki niso neindustrijskega, ne pomorskega in ne kmetijskega značaja, pa se ne morejo smatrati tudi ne kot trgovski, pisarniški, bolničarski, gledališki, kavarniški, hotelski, restavracijski ali podobni poklici. Ta vrzel je pokazala potrebo konvencije, ki je predložena konferenci.

Tudi v vprašanju revizije konvencije za zaščito delavcev, ki natovarjajo in iztovarjajo blago z ladij, bo konferenca sprejela definitivni sklep še na tem zasedanju.

Drugi dve vprašanji, ki prideta na dnevni red, ukinitve posredovalnic za službe proti plačilu, in vprašanje zavarovanja za primere smrti, nezgod in starosti, bosta letos predmet diskusije, ki se bo vršila v skladu s postopkom, po katerem konferenca zaseda.

Glede nameščanja delavcev obstoji že konvencija iz l. 1919, ki jo je doslej sprejelo 24 držav. Konvencija določa uvedbo sistema javnih brezplačnih posredovalnic za delo ter priporoča, naj se zasebne posredovalnice za delo ukinejo, kakor hitro bo to mogoče. Ukinitve je sklenjena že v konvenciji iz l. 1920, v kolikor gre za pomorske delavce. Konferenca bo proučila, ali je prišel sedaj trenutek, da se lahko začne vpra-

šanje mednarodnega dogovora za splošno ukinitve te vrste ustanov.

Zavarovanje za smrt, nesreče in starost je vprašanje, čegar velikanskega socialnega pomena ni treba posebej naglašati. V vprašanju zaščite delavstva pred socialnim rizikom obstoje konvencije o povrnitvi škode pri nesrečah pri delu in pri boleznih posameznih poklicev, o enakosti v ravnanju s tujimi in domačimi delavci, o zavarovanju industrijskih in trgovskih delavcev, mlavcev in poljskih delavcev. Mednarodna regulacija zavarovanja proti nesrečam, starosti in smrti bo izpopolnilo vrsto socialnih zavarovanj, ker se zavarovanje proti brezposelnosti in sistemi podpiranja brezposelnih že nahajajo na dnevnem redu konference za l. 1933.

Nesreča na Ljubljani

Ljubljana, 13. aprila.

Javnosti je gotovo še v spominu nesreča na Ljubljani, ki se je pripetila lani jeseni čolnarju Matku Milavcu. Takrat je zadel motorni čoln g. Kotnika v polju, z opeko naložen Milavčev čoln, da se je pogreznil s tovorom vred na dno. Čolnar Matko si je komaj rešil glavo življenje, na dno pa mu je šlo tudi nad 1000 Din gotovine in še nekaj drobnih predmetov.

V ponedeljek dne 11. t. m. pa se je pripetila pri mostu v Podpeči zopet nesreča. Čoln, naložen z opeko, ki ga je gnal priklopljen motorni čoln, je tresel z vso silo ob nosilec mostu. Nosilec pa je zdržal, dočim se je z opeko naložen čoln spet tako hudo poškodoval, da se je v 10 minutah pogreznil na dno reke. Motorni čoln so morali v vsej naglici odklopiti, kajti bila je tudi nevarnost, da potegne večji čoln tudi njega za seboj.

Most je pri udarcu silno zahreščal in so sprva mislili, da je težko poškodovan. Vendar temu ni bilo tako, kar je pripisovati tudi dejstvu, da je bil lansko leto popravljen. Če bi most ne zdržal sunka, bi nastal košljivi položaj, ker je edina zveza med bregovima Ljubljane od Ljubljane pa do Vrhnike.

Po mnenju očividcev je povzročil nesrečo čolnar sam. Ljubljana dela na tem kraju večji ovinek, čolnar pa je gnal čoln izredno hitro in je imel tako čoln prehud zalet, ki ga ni mogel več uravnati. Plovbo po Ljubljani bo treba vsekakor varnejše urediti. Kmalu se prične — upajmo vsaj — kopalna sezona in tedaj na vodi ne bo manjkalo tudi malih čolnov. Veslaški šport se je na Ljubljani znova uveljavil in bo tako na vodi prav pogosto kar mrgolelo čolnov.

Ze letos začne voziti po Ljubljani celo nekaj motornih omnibusov, ki ga gradi lastnik izposojevalnice čolnov g. Fran Jančar v Trnovem. Čoln bo dolg 6 m in bo tehtal okrog 550 kg. Prostora bo v njem za 12 ljudi.

Radikalno znižanje uradniških plač na Madžarskem

Vlada je z zasilno uredbo znižala plače za 2 do 6 odstotkov, rodbinske doklade pa za polovico

Budimpešta, 13. aprila. Uradni list je danes povsem nepričakovano objavil zasilno uredbo o znižanju uradniških plač. Znižanje obsega tako plače aktivnih državnih uslužbencev kakor prejemke upokojencev. Uradniške plače do 120 pengov in pokojnine do 80 pengov se znižajo s 15. aprilom za 2 odstotka, višje plače in pokojnine pa za 3 do 5 odstotkov. Doklade za oženjene uradnike se znižajo za 56 odstotkov, doklade za otroke pa za 9 odstotkov. Vsa napredovanja so ustavljena za dobo enega leta. Od znižanja plač in ustavitve napredovanja so izzeti samo policija, vojska in žandarmerija.

V političnih krogih je izzval ta ukrep vlade veliko presenečenje, ker je bila ta zasilna uredba izdana povsem nepričakovano, ne da bi bil poprej o teh ukrepih razpravljaj odbor 33 tih. V parlamentu je bilo zaradi tega vloženo več interpelacij.

ČSR grozi Avstriji z represalijami

Napoved uvoznih omejitev je izzvala v ČSR veliko ogorčenje, ker vodi Avstrija povsem enostransko trgovinsko politiko

Dunaj, 13. aprila. AA. Zvezni kancelar Buresch je na shodu v St. Pöltnu izjavil, da je vlada sklenila izdati seznam vrst blaga, katerih uvoz se lahko omeji. To smo morali skleniti, da vsaj zase aktivno delamo, če ne bi drugega načina. Naš sklep se nanaša na vse tuje države. Dovolili bomo uvoz samo tistim proizvodom, ki so nam potrebni in ki jih bomo lahko plačali. Z ozirom na glasove o redukciji plač je dr. Buresch izjavil, da o kakem novem nameravanem znižanju uradniških plač ni niti govora.

Praga, 13. aprila. Omejitve uvoza, ki ga namerava Avstrija uvesti napram vsem onim državam, čijih trgovinskih bilanca z Avstrijo je aktivna, je izzvala v češkoslovaških gospodarskih krogih mučno pozornost. Listi nastopajo zoper te

avstrijske ukrepe in zahtevajo v primeru, če bodo res uvedeni, represalije. »Narodni listy« izjavljajo, da vodi Avstrija že vsa leta izrazito zaščitno carinsko politiko in je sedaj izrabila devizne težave, da bi to svojo enostransko in nepravilno smer trgovinske politike še bolj poostri-la. S temi ukrepi bi bila najbolj prizadeta Češkoslovaška. Značilno je, da hoče Avstrija ravno napram Nemčiji uvesti preferenčni sistem, dasi njena trgovinska bilanca z Nemčijo ne kaže večjega pasiva kot s Češkoslovaško. Tudi agrarni »Venkov« zahteva v primeru avstrijskih uvoznih omejitev represalije, predvsem prepoved poslovanja in zaposlitve avstrijskih državljanov na Češkoslovaškem.

nar, niso bili identični z ugrabitvijo otroka, marveč da so na nepojasnjen način izvedeli za tajno korespondenco med Lindberghom in roparji. Polkovnik Lindbergh je v listih objavil, da je pripravljen še na nadaljnje žrtve in da bo ponudil odkupnino v zlatu, tako razbojnikom ne bo pretila nevarnost, da bi jih izsledili po številnih bankovcih.

Atentat na dunajskega profesorja

Dunaj, 13. aprila. Na vogalu ulic škodagasse in Alserstrasse je krojaški pomočnik Soukup s štirimi streli iz revolverja umoril profesorja Aleksandra, vodjo dunajske politične. Morilec je star 51 let in po rodu Čehoslovak. Ko so ga aretirali, je izjavil, da se je hotel maščevati nad profesorjem, ki ga je spravil ob kruh. Nekateri ljudje pa pravijo, da je bil Soukup nekdanji pacient umorjenega zdravnika.

Dr. Marinković pri Tardieuju

Zeneva, 13. aprila. M. Francoski ministrski predsednik g. Tardieu je včeraj povabil na kosilo jugoslovenskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Marinkovića ter je imel ob tej priliki z njim daljši razgovor o vseh petih problemih, ki so na dnevnem redu mednarodne politike. Pozneje je Tardieu konferiral z Venizelosom in Titulescom.

Novi sreski načelnik v Šmarju pri Jelšah

Beograd, 13. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog notranjega ministra postavljen za sreskega načelnika sresja Šmarje pri Jelšah v 4. skupini 2. stopnje g. dr. Dionizij Maras, banki svetnik iste skupine in stopnje pri kraljevski banki upravi dravske banovine.

Atentat na bivšega irskega predsednika

Bayruth, 13. aprila s. Na bivšega predsednika irske države in voditelja zmerne liste pri zadnjih volitvah Suhbi Barakata je bil izvršen atentat. Dva njegova spremljevalca sta bila ranjena. Atentatorja so linčali in leži sedaj v brezupnem stanju v bolnici.

Thälmann bo odstavljen

Berlin, 13. aprila. Berlinski »Börsen-kurier« poroča, da bo prišlo zaradi težkega poraza komunistov pri predsedniških volitvah najbrže do spremembe v vodstvu komunistične stranke. Predsedniškega kandidata Thälmana bo baje kot vodja stranke nadomestil poslanec Heinz Neumann, ki vzdržuje posebno tesno odnosa-je z Moskvjo.

Naraščanje prebivalstva na Poljskem

Varšava, 13. aprila. AA. v osrednjem statističnem uradu so pregledali podatke o razvoju in pomnožitvi prebivalstva poljskih mest. Po teh podatkih je prebivalstvo poljskih mest naraslo na 8 milijonov 700.000. Napram letu 1921 je število prebivalstva poljskih mest naraslo za 1,800.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZNA.

Devize: Amsterdam 2282.62—2296.98, Berlin 1333.97—1344.77, Bruselj 789.55 do 793.49, Curih 1097.35—1102.85, London 213.82—215.42, New York ček 5610.13 do 5638.39, Pariz 222.32—223.44, Praga 166.89 do 167.75, Trst 268.95—291.35.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9, Pariz 20.25 in tri četrt, London 19.50, New York 513, Bruselj 71.90, Milan 26.35, Madrid 39, Amsterdam 106.05, Berlin 121.75, Sofija 3.72, Praga 15.21, Varšava 51.50, Bukarešta 3.02.

Novo povišanje carin v Angliji

London, 13. aprila. Carinska komisija je sprejela novi načrt zakona o carinah. Finančni minister Chamberlain je na seji spodnje zbornice izjavil, da bo v tork predložil zbornici ta načrt. Listi poročajo, da se bodo zvišale za 30 odstotkov carine na vrednost izdelanega blaga, za 20 odstotkov pa na vrednost pol fabrikatov.

Lindbergh ogojufan za 100.000 dolarjev

New York, 13. aprila. Listi so objavili zanimive podrobnosti o novem preokretu Lindberghove afere. Poročajo, da Lindbergha niso ogojufali le za 50, temveč za 100.000 dolarjev. Lindbergh je odkupnino deponiral v dveh obrokih in je pričakoval, da mu bodo takoj nato vrnili otroka. Vse pa kaže, da ljudje, ki so dvignili do-

Domači pomenki o težkih časih

Štovi, ki ni prav nič kriv gospodarske krize — Kjer ne gre, naj požene država

3. Če smo že začeli razpravljati o perečih gospodarskih in socialnih problemih — kar je gotovo pametnejše, kot pa samo tarnati — se varujemo predvsem zmoti! Zlasti se varujemo pavšalnih sodb, zato tudi ne smemo takoj opredeliti današnjih razvrzanih gospodarskih prilik, češ, stroji so krivi, nadprodukcija, preoblišenost, previsoke mezd-
de itd.

Kaj je glavni vzrok, je pa gotovo že marsikdo dognal, ni pa smel povedati. S takšnimi anketami je zaradi tega največji križ. Največja zmotna je, kdor misli, da krizo lahko odpravijo kar doma, za tesnim plotom. Bolan je vendar gospodarski sistem, v stiski je svetovno gospodarstvo.

Pri reševanju tako važnega ter ogromnega problema je postranskega pomena, če n. pr. odpravimo »dvojnega zaslužkarja«, čeprav bi jih morali na vsak način. Ti ljudje pač niso povzročili brezposelnosti, če tudi jo v lokalnem primeru nekoliko postruicejo. Če bi bile gospodarske prilike normalne, bi imeli vsi dovolj zaslužka. Moramo pa pomisliti tudi, da morata v mnogih primerih delati mož in žena, ker sta pač prisiljena, saj so mezdne tako mizerne, da ne more živeti, ne umreti. Isto velja tudi za nekatere vpokojence, ki bi bili pri sami pokojnini večkrat lačni kot siti. Baš tistih, ki v resnici odjedajo mnogim kruhim, ki so celo v zadregi, kako bi zapravljali denar, pa ne moremo kar tako odri-
niti od koristi, ker še pač vedno velja pre-
govor, da vrana vrani ne izkljuje oči.

Zelo se motijo tisti, ki mislijo, da je krizo povzročil neposredno stroj. Morali bi vedeti, zakaj je stroj prodrl tako zmagoslavno ter poznati glavno načelo gospodarskega sistema. V gospodarstvu gre vendar vedno za dobiček. Temu načelu se podreja vse. Da pa lahko industrijski produkti neke države konkurirajo na svetovnih tržiščih s produkti drugih držav, morajo biti čim boljše in cenejši. Gre torej za minimalne produkcijske stroške. Iz tega razloga je stroj izpodrinil delavce — kot cenejša delovna moč in ker mnogokrat dela tudi boljše, kot ročni delavec.

Zdaj se celo povsod razmišljajo, kako bi se bolj poenostavili ter pocenili produk-
cijo, da bi uvedli še popolnejše stroje ter da bi izrabili čim bolj energijo. Da bi pa kdo odpravil stroje, na to iz navedenih razlogov seveda nihče ne misli. Dokler vlada načelo čim večjega pridobivanja, ne bo nihče mislil na odpravo strojev. Naj bi n. pr. odpravili v neki strojni tovarni ali tekstilni stroje — takšno podjetje bi takoj propadlo ter bi gotovo njegovemu zgledu ne sledile še druge tovarne. Tehničnega razvoja vendar ne moremo ustaviti. Ne moremo pa tudi prisiliti obstoječega gospodarskega sistema, naj se poslužuje drugih produkcijskih metod. Tudi, če bi ne bilo strojev, bi morala gospodarska kriza nastopiti slej ali prej. Nastopila bi sicer v nekoliko drugačni obliki, a njene posledice bi najbrž ne bile nič milejše. Iz delavcev samih bi namreč hoteli iztisniti čim več, da bi znižali čim bolj produkcijske stroške, kajti gnali bi se prav tako za dobičkom kot se zdaj. Ročno delo bi bilo gotovo še povsem sušnjejsko, se pravi samo gospodarski razvoj bi se ustavil na primitivni stopnji ter bi bili še bolj daleč od tiste civilizacijske stopnje, ki mora priti prej ali slej.

Torej, samo nekaj ni prav pri strojih, da ne koristijo splošnosti, temveč samo posameznikom. Racionalizacija v gospodar-
skih obratih ne koristi splošnemu gospodarstvu, racionalizacija bi morala zajeti vse gospodarstvo — to se pa pravi, da bi bilo treba racionalizirati celoten gospodarski sistem.

Stvar bi bila pač drugačna, če bi lahko tisti, ki so povzročili tehnični napredek tako daleč s svojimi žrtvami, z delom svojih rok, da zdaj stroji delajo namesto njih — uživali sadove tega dela, torej, imeli korist od strojev ter bi uživali dobrine, ki jih ustvarjajo stroji. Toda v veljavi so drugačni gospodarski zakoni, ki tega ne dopuščajo. Stroj je pa samo posreden krivec, puška, ki smo jo obrnili proti sebi, dočim bi lahko z njo ustrelili zajca.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da nastaja iz uvedbo strojev nove panoge indus-
trije, ki tudi zaposlujejo delavce. In stroji tudi ne morejo povsem odpraviti delavcev. Stroji olajšujejo delavcem delo. V mnogih primerih pa bi ročno delo sploh ne moglo nadomestiti strojnega. Stroji tudi prevze-
majno delo, ki je delavcemu zdravju izredno škodljivo. Imamo pa tudi stroje, s katerimi higijenično predelujemo živila, če-
sar bi ne mogli z ročnim delom. In, če bi ne imeli strojev, bi bili splošno zelo za-
ostali; tako si n. pr. brez moderne tehnike ne moremo misliti higijeničnega mesta, ne zdravih stanovanj, ne elektrike in vseh pridobitev, ki so z njo v zvezi, in kaj bi bilo z zdravilstvom n. pr. s kirurgijo, če bi ne imeli zdravniških instrumentov itd.

Splah pa ni treba razpravljati o tem, dovolj razumljivo je, da ne moremo napo-
vedati tehničnemu napredku boja. Pojma tehnike in civilizacije sta dandanes skoraj istovetna. Če pa napravimo atentat na teh-
niko, bodo trpeli zaradi tega predvsem sloji, ki trpe že zdaj najbolj.

Pritrditi je pa seveda treba, da so me-
tode odpravljanja gospodarske krize in brezposelnosti v večini primerov popolno-
ma zgrešene in se maščujejo nad nami. Morda nam bo trpljenje odprlo oči ter bo-

mo končno spoznali, da krize ne bomo re-
šili za domačim plotom — ne s carinami, prepovedjo uvoza, s krediti, konferencami, zniževanjem mezd in produkcijskih stroškov, ne z uvedbo novih strojev itd. Če je bolna glava, bo treba pač zdravila zanj, ne pa za kurja očesa.

4. Zdi se mi, da so ljudje pri presojanju krize preveč pesimistični. Poglejte n. pr. samo naše narodne gospodarje. Z nagubanimi čelami in pogledi, obrnjenimi v tla, tekajo po ulicah, sede doma za kupom debelih knjig... proučujejo in proučujejo — tako, da nastaja že kriza v proučevanju krize. Tudi njim bi bilo že treba učinkovitega zdravila: n. pr., da bi se držali točno predpisane diete. Med krizo in njenim proučevanjem bi bilo skoraj najbolje, da sploh ne bi ničesar »konsumirali«. To bi vplivalo zelo blazilno na aktualnost stvari.

Toliko, kar se tiče krize proučevanja krize. Sedaj pa še nekaj o krizi sami.

Truplo Zorke Radnič najdeno

Včeraj so našli strahovito razmesarjeno truplo zadnje žrtve filmske katastrofe v Zagrebu

Zdaj so našli še zadnjo žrtev strahovi-
vite eksplozije na Dolcu v Zagrebu Zor-
ko Radničevo. Njeno truplo so našli stra-
hovitno razmesarjeno pod razvalinami bli-
zju izhoda porušene hiše. Na njeno truplo je naletel včeraj popoldne pri odkopava-
nju ruševin delavec Vekoslav Zbiljski. Na-
letel je najprej z lopato na kost in ko so
previdno odstranili še nekaj ruševin, so
zagledali grozen prizor. Truplo nesrečne
Zorke, vse razmesarjeno, deloma že gnilo
in obžgano, je ležalo napol v strnišču, na-
pol pa na hodniku. Takoj so nehali raz-
kopavati in obvestili so policijo. Kmalu je
prisnela policijska komisija, potem so pa
truplo potegnili izpod ruševin ter ga malo
dalje na hodniku pokrili z odejo.

Zorko Radnič je tako razmesarilo, da
bi človek ob pogledu na njeno truplo ne
mislil, da gre za človeka. Noge ji je odr-
galo nad koleno in med razvalinami jih ni-
so našli. Obe roki ji je zlomilo, prsni koš
strlo, več zadnji del telesa je obžgan, ne-
dotaknjeni so ostali samo lasje. Po legi
trupla se da približno soditi, kako jo je
doletela smrt. Najbrž je bežala proti stop-
nicam in eksplozija jo je zadela istočasno.

Za biti ali za biti se?

K pomenkom, konferencam, predlogom in izrazom o razorožitvi

Ljubljana, 13. aprila.

Evropa je nepopisno ogorčena, zakaj
bi ne bili še mi? Sicer nas že ne štejejo
več med Evropece, toda pravico do ogor-
čenja imamo vendar vsi. Nikdar nismo za-
ostajali ne za zapadom in ne za vzhodom
in zdaj je tudi naša dolžnost dati duška
zgražanju, ko se gode takšne nezasišane
stvari po svetu in še celo v Ženevi. Pa-
rizu itd., samo Ljubljana je še zdrava.

Stvar je tako gorostasna, da pošten
človek skoraj ne more z besedo na dan.
Menda se ni še zgodilo v zgodovini raz-
orožitvenih konferenc, da bi kdo predla-
gal, da se naj Evropa razoroži. Kaj takš-
nega! — doslej so se gosposode je pote-
govali za sveto pravico oboroževanja! Bor-
ba je bila vroča, zahtevala je nepopisne
požrtvovanosti ter truda. Uspehi seveda
niso izostali. Z vsvo vemo smo razorože-
vali drug drugega in sicer na izredno du-
hovito način, da smo se oborožili sami do
zob ter s tem oslabili sosedo. Na morju
so se obmorske države zaščitile tako mo-
gočno, da je nastala v vojnih pristaniščih
gromozanska gneča, niti čolni se niso mo-
gli več premikati. Na suhem je pa sploh
toliko pihalnikov, topov, smodnika in po-
dobnih svetih relikvij, da so v vseh drža-
vah v resnih skrbih, kako bi nakupili in
kam bi spravili še več teh dragocenosti.

Ze s temi vprašanji je bilo na konfe-
rencah ogromno dela in jih niso mogli
nikdar zadovoljivo rešiti, zato je narav-
nost absurdno misliti še na druge postran-
ske zadevščine.

Na evropskih zelnjkih bi seveda nikdar
ne zraslo kaj takšnega, saj je Evropa že
od njega dni kultivirana. Da je kaj takš-
nega prišlo iz Amerike, se pa seveda ne
smemo čuditi. Kaj bi pa še naj pričako-
vali pametnega od ekscentričnih Američa-
nov? Samo v Ameriki je lahko mogoče, da
ima največji državni funkcionar dolar pla-
če na mesec. Kaj bi govorili! Kol pa Ame-
ričani sploh vedo o naših problemih? Saj
ne vedo niti, kaj je prava vojna! Nikdar
se še niso pošteno zlasali, kaj bi takšni
strahopetci! Bahajo se sicer lahko s topo-
vi, in da so jih pripravljali uničiti. Tudi
to jim moramo verjeti, tako se pač lahko
razorože le oni, toda Evropa ni še tako
ekscentrična.

Upamo, da ste se v ta problem dovolj
poglobili ter razumete, zakaj gre Ameri-
čani so namreč predlagali kar brez vseh
ceremonij, da se naj Evropa odreče vse-
ga suhozemnega orožja, na katerega je
po pravici tako ponosna! V njem se ven-
dar zrcali vsa naša neprekosljiva civiliza-
cija! Evropska vojna tehnika je na višku,
pri našem oboroževanju so vedno sodelo-
vali vsi vrhovi uma ter duha, zagovarjali
so vojno izbranci, žrtvovali so zanj vse
najboljše. Vse kulturne panoge so ji slu-
žile. Pesniki so jo proslavljali, znanstveni-

Pravijo, da je njena zadnja najhujša po-
sledica ustavljanje obratovanja pri raznih
podjetjih, oziroma s tem zvezana brezpo-
selnost.

In že se pojavljajo ponižne prošnje, da
bi se toli razkričana, toda umetno nareje-
na hiperprodukcija omejila na ta način,
da bi država uvedla nove zaščitne carine,
da bi država kaj kupila in da bi država
kaj posodila oziroma posredovala.

Ni potrebno tole sklicevati na državo.
Ampak namesto carine in nakupa in po-
sojil bi predlagal, naj raje povabijo ce-
neno občinstva na glavni trg, kjer bi se
brez vstopnine javno vršilo poizkusno
polnjenje merilnika brez dna, ker bi to sta-
lo mnogo manj kot vsi omenjeni poizkusi.

Pač pa bi bilo potrebno, da država stori
nekaj drugega. Podjetja res, da ne mo-
rejo več obratovati, čeprav bi rada, in res
jim je treba v najkrajšem času priskočiti
na pomoč. Zato naj država sama požene
obratovanje tam, kjer drugače ne gre.
Potem bi se delavstvo lahko takoj zopet
zaposlilo in uvedle carine, če bi bilo tre-
ba, ker bi bile žrtve javnosti tudi v korist
javnosti.

Pa kaj sem še hotel reči. Tistemu mer-
nilniku bi bilo treba še vseeno napraviti dno.

Druga podjetja, ki bi še lahko obrato-
vala, bi pa morala primerno znižati cene,
če pa tega ne bi mogla, bi zopet posegla
vmes država.

Na ta način bi se kriza kaj kmalu lah-
ko rešila brez vsakega pesimizma in obče
zadovoljstva. Bodoimo vendar optimisti!
Nacionalist.

kakor njeno mater na stopnicah, kjer so
jo našli pritiskeno ob steno in tudi močno
razmesarjeno, hčerko pa na hodniku. Silni
zračni pritisk po eksploziji jo je vrgel v
stranišče, kjer jo je zasulo tako, da so
molele noge na hodnik. Vse drugo je opravi-
lo ogenj, ki je njeno mater strahovito ob-
žgal. Zorki so pa zgoreli le nekateri deli
telesa, ki niso bili zasuti. Če bi bili z ma-
terjo zbežali samo nekaj korakov naprej,
bi se bili morda rešili. Toda eksplozija je
prišla prehitro in preveč nepričakovano,
da bi bili mogli misliti na rešitev.

Vest, da so našli truplo Zorke Radnič,
se je hitro razširila po mestu. Okrog Bar-
tuličeve palače se je zbralo mnogo rado-
vednežev, toda nikomur niso dovolili do-
stopa do trupla. Tudi Zorko prepelejo v
rojstni kraj Supetar, da jo položijo v rod-
binsko grobnico. Po pripovedovanju delav-
ca Zbiljskega in poslovođe Krsnika, ki sta
razkopavala ruševine, se je porušilo na
mrtvo Zorko Radnič mnogo materiala.
40 kg težka cementna kepa jo je pritiskla
na trebuh tako, da so ji izstopila čreva.
Prizor je bil tako grozen, da so se celo
člani komisije zgrozili in si zakrivali oči.

Za biti ali za biti se?

K pomenkom, konferencam, predlogom in izrazom o razorožitvi

Ljubljana, 13. aprila.

Evropa je nepopisno ogorčena, zakaj
bi ne bili še mi? Sicer nas že ne štejejo
več med Evropece, toda pravico do ogor-
čenja imamo vendar vsi. Nikdar nismo za-
ostajali ne za zapadom in ne za vzhodom
in zdaj je tudi naša dolžnost dati duška
zgražanju, ko se gode takšne nezasišane
stvari po svetu in še celo v Ženevi. Pa-
rizu itd., samo Ljubljana je še zdrava.

Stvar je tako gorostasna, da pošten
človek skoraj ne more z besedo na dan.
Menda se ni še zgodilo v zgodovini raz-
orožitvenih konferenc, da bi kdo predla-
gal, da se naj Evropa razoroži. Kaj takš-
nega! — doslej so se gosposode je pote-
govali za sveto pravico oboroževanja! Bor-
ba je bila vroča, zahtevala je nepopisne
požrtvovanosti ter truda. Uspehi seveda
niso izostali. Z vsvo vemo smo razorože-
vali drug drugega in sicer na izredno du-
hovito način, da smo se oborožili sami do
zob ter s tem oslabili sosedo. Na morju
so se obmorske države zaščitile tako mo-
gočno, da je nastala v vojnih pristaniščih
gromozanska gneča, niti čolni se niso mo-
gli več premikati. Na suhem je pa sploh
toliko pihalnikov, topov, smodnika in po-
dobnih svetih relikvij, da so v vseh drža-
vah v resnih skrbih, kako bi nakupili in
kam bi spravili še več teh dragocenosti.

Ze s temi vprašanji je bilo na konfe-
rencah ogromno dela in jih niso mogli
nikdar zadovoljivo rešiti, zato je narav-
nost absurdno misliti še na druge postran-
ske zadevščine.

Na evropskih zelnjkih bi seveda nikdar
ne zraslo kaj takšnega, saj je Evropa že
od njega dni kultivirana. Da je kaj takš-
nega prišlo iz Amerike, se pa seveda ne
smemo čuditi. Kaj bi pa še naj pričako-
vali pametnega od ekscentričnih Američa-
nov? Samo v Ameriki je lahko mogoče, da
ima največji državni funkcionar dolar pla-
če na mesec. Kaj bi govorili! Kol pa Ame-
ričani sploh vedo o naših problemih? Saj
ne vedo niti, kaj je prava vojna! Nikdar
se še niso pošteno zlasali, kaj bi takšni
strahopetci! Bahajo se sicer lahko s topo-
vi, in da so jih pripravljali uničiti. Tudi
to jim moramo verjeti, tako se pač lahko
razorože le oni, toda Evropa ni še tako
ekscentrična.

Upamo, da ste se v ta problem dovolj
poglobili ter razumete, zakaj gre Ameri-
čani so namreč predlagali kar brez vseh
ceremonij, da se naj Evropa odreče vse-
ga suhozemnega orožja, na katerega je
po pravici tako ponosna! V njem se ven-
dar zrcali vsa naša neprekosljiva civiliza-
cija! Evropska vojna tehnika je na višku,
pri našem oboroževanju so vedno sodelo-
vali vsi vrhovi uma ter duha, zagovarjali
so vojno izbranci, žrtvovali so zanj vse
najboljše. Vse kulturne panoge so ji slu-
žile. Pesniki so jo proslavljali, znanstveni-

ki utemeljevali ter proučevali, skladatelji
so komponirali podzigačje komade, si-
karki so slikali njeno lepoto, na odrih so
priказovali njeno vzvišenost... Lahko bi
povedali še več, pa ne smemo. Lahko pa
spredvidno iz tega, da je dejanska raz-
orožitvenja največja zabloda vseh časov.

Razorožitvene konference so potrebne, da
bi pa na njih resno razpravljali o razoro-
žitvi, pa, seve, ne sme nihče pričakovati.
In vsem je tudi jasno, da ne gre le za
kulturo samo, temveč za biti ali ne biti; ne
le za biti se, naj si ne more nihče niti
misliti, da bi mogla Evropa obstati brez
prolivanja krvi. Po sredi so gospodarski
razlogi. Kakor hitro se razorožimo, gre
rakom živžigati tudi vsa vojna industrija.
Brezposelnost itd.!

Kdo bi se po vsem tem še čudil, da je
Evropa strahovito ogorčena! Vsi smo brez
glav, kot da nam je kdo z matematično
natančnostjo napovedal konec sveta. Mar-
sikoga se je polastila nepopisna groza.
Kaj takšnega ne pomni še zgodovina. Na-
staja tisoče novih strašnih problemov in
najtežavnejši je gotovo ta, kako bomo
brez orožja v bodoče trebili človeško za-
lego. In kaj bo z državnimi proračuni ev-
ropskih držav? Kako bodo porabili tiste
ogromne vsote, ki so jih doslej določali za
oboroževanje?

Toda, kdo bi si behl s temi strahotami
glavo! Moramo le vsi nastopiti kot eden,
da do kaj tako strašnega nikdar ne pride.
Moramo dokazati nekulturni Ameriki, da
Evropa še vedno vlada ter vodi svet. Če
ne gre drugače, naj v obrambo svetih
pravic in v podkrepitev našega prepriča-
nja zagrne topovi!

Najbolje bi pa bilo seveda, da bi Ame-
ričanov sploh več ne pustili v Evropo. Ti-
sočletja je stari svet lahko živel brez no-
vega, zakaj bi ne mogel še v bodoče? In
kaj ima Evropa sploh od Amerike? Od ča-
da do časa priplava k nam je kakšna ne-
prebavljiva raca, se pravi, časopisna ra-
ca. Ko pa svet zbornoje na kakšni sijajni
konferenci, pridejo Američani le delat za-
gogo. Vraga, Evropa vendar ceni manire in
ne more kar tako prebaviti takšne suro-
vosti. Nje ne bo nihče učil. Kar sklene,
vedno lahko zagovarja pred človeštvom.

Zato je pač upati, da bo Evropa zma-
gala tudi na tej konferenci. Dosledno bo
vztrajala na vseh mirovnih konferencah.
pa najsi jih bo sklicanih še milijarda. Vojn
Američani ne bodo odpravili Evropa jih
bo kmalu prepričala, da njihovi arzenali
daleč zaostajajo za njenimi. Teža rekorda
si pač Evropa ne pusti kar tako iztrgati
iz rok.

Dandanes vidijo ljudje v vsem pro-
blematičnost, toda ne zato, da bi raz-
rešili probleme, nego zato, da bi jih
reševali.

Novo obrtniško društvo

Ljubljana, 13. aprila.

Prejeli smo: Društvo jugoslovanskih
obrtnikov za dravsko banovino v Ljublja-
ni je imelo 7. t. m. zvečer svoj ustanovni
občni zbor. Uvodoma je g. predsednik pri-
pravljalnega odbora Mihelčič Ivan pozdra-
vil navzoče delegate iz Celja, Brezice, Kr-
škega in Laškega. Društvo s je v prvem
dnevu prijaviilo 214 rednih članov, od ka-
terih se je udeležilo občnega zbora 121.
Prečitali so se društvu došli pozdravi iz 11
krajev dravske banovine, ki so vsi solidarni
z novo ustanovljenim obrtnim društvom.
Odpisana je bila udanostna brzojavka Nj.
Vel. kralju ter pozdravne brzojavke mini-
stru trgovine in industrije, g. banu drav-
ske banovine in predsedniku srbskih obrt-
nikov ter predsedniku hrvaških obrtnikov.
Prečitala so bila društvena pravila in jih je
zbor soglasno odobril.

Člani so se zbrali v strokovne skupine,
tako v lesne, kovinske, oblačilne, dekora-
tivne itd., ter so iz svoje srede izbrale kan-
didate za odbor. Kandidatje so bili soglas-
no izvoljeni in ima vsaka stroka svojega
zastopnika v odboru. Odbor tvorijo: pred-
sednik Pičman Lovro, podpredsednik Mi-
helčič Ivan, tajnik dip. teh. Kunstler Albin,
odborniki Rozman Ivan, Kregar Jožef,
Praznik Ivan, Geyer Rudolf, Vidmar Karl,
More Emil, Zivec Fran, Kolesa Anton, Si-
menc Ivan. Namestniki: Simčevič, Dolenc,
Havlček, Pogačnik, Pentar, Fujan. Nad-
zorstvo: Košak, Simenc Hinko, Ravnikar. —
Nadalje je vodil zborovanje predsednik
Pičman, ki je očrtal nastanek društva in
vzpodbujal člane k sodelovanju. Članari-
na je za člane 1.— Din na mesec in 3.—
Din vpisnine, 10.— Din za podporne člane,
250 Din za ustanovne člane. G. Simenc je v
lepem govoru prikazal potrebo obrtnega
doma. G. Holobar prosi za podporo pri
ustanavljanju podružnice v Celju, za kate-
ro ima že 50 članov. G. Paučič predlaga iz-
vejanje § 9 društvenih pravil. G. Havliček
predlaga obrtni časnik »Obrtnik« za urad-
ni list novega društva. Vsi trije predlogi so
bili soglasno sprejeti. Govorili so še: g.
Mihelčič jun. More, Ravnikar, Gabrič, Pintar,
Košak in teh. Kunstler, nakar je predsednik
zaključil zbor s prošnjo, naj sporoče člani
vsem obrtnikom, kako uspešno se razvija
naše novo društvo in naroča odboru prvi
sestanev v sredo 13. t. m. ob 7. uri zvečer
pri g. Mihelčiču.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

13. aprila, sredo: Kvadratura kroga, premi-
jera. Izven.

14. aprila, četrtek: Zaprti.

15. aprila, petek: Kar hočete. Red D.

16. aprila, sobota ob 15.: Vzorok. Dijaška
predstava po znanih cenah. Ob 20.
Kvadratura kroga. Red E.

Opozarjamo na nocojšnjo premijero
v ljubljanski drami. Vpizorji se vseelo-
igra »Kvadratura kroga«, ki jo je napisal
Katajev, priznani avtor sedanjih sovjetske
Rusije. Igra sama je izredno interesantna
in bo brez dvoma zanimala vse naše kro-
ge. Zato obisk najtopleje priporočamo.
Predstava je izven, po običajnih dramskih
cenah.

Dijaška predstava v ljubljanski dra-
mi. V soboto dne 16. t. m. se vpizorji po-
poludne ob 16. uri po globoko znanih
dramskih cenah izvrstna Frankova drama
»Vzorok«, katere snov je zajeta iz povoj-
nega življenja. Za predstavo veljajo glo-
bokoznažne dramske cene. Predstava je
namenjena v prvi vrsti dijaštvu, vabimo
pa tudi ostalo občinstvo, da jo poseti v
velikem številu.

Skupina angleških igralcev, ki je
znana pod imenom English Players pride
zopet v Jugoslavijo ter priredi tu več go-
stovanj. V ljubljani bo gostovala v po-
nedeljek 18. t. m. v dramskem gledališču.
Natančen repertoar njihovega gostovanja
javimo jutri.

OPERA

Začetek ob 20.

13. aprila, sredo: Robinzonada. Red A.

14. aprila, četrtek: Čaršavska knežinja. Ope-
reta. Igrajo Jeseničani na korist pomož-
ne akcije na Jesenicah. Izven. Znižane
cene.

15. aprila, petek: Zaprti.

16. aprila, sobota: Ševljski brivec. Red B.

Offenbachova komična opera »Ro-
binzonada« se ponovi v naši operi prvi
ob 20. v običajni zasedbi za red A. Dejo
je vsebinsko zabavno, v muzikalnem ozi-
ru pa ga odlikujejo vse vrline Offenba-
chove, velika melodioznost in pestra
učinkovita instrumentacija. Opero diri-
gira kapelnik Niko Štritar, režira g. Ferdo
Delak.

Gostovanje Krekovega prosvetnega
društva z Jesenic v naši operi. V četrtek
dne 14. t. m. izvajajo Jeseničani v naši
operi Kalmanovo opereto »Knežinja čar-
šavska«. Opereta je pri nas že znana, ta
vpizoritev bo pa tembolj interesantna,
ker nam pokaže stremiljenje in ambicijo
naših slovenskih podeželskih odrov. V
posameznih vlogah nastopajo člani Kreko-
vega prosvetnega društva, opereto diri-
gira g. Vever, režira pa g. Novšak. Pre-
pričani smo, da nam bodo dali Jeseničani
lepo, zaokroženo predstavo. Predstava
sama ima dober namen, ves čist
dohodek je namenjen pomožni akciji za
jeseniške delavce, ki so že nekaj časa
brez zaslužka. Zato vljudno opozarjamo
in vabimo občinstvo na to dobrodelno
predstavo. Cene so znižane operne.

Res je težko zatajiti slabost drugih,
še težje pa je priznati njihove vrline;
toda največja slabost je, da hvalimo tiste,
ki hvale nikakor ne zaslužijo, zaničujemo
pa res velike ljudi.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 13. aprila, katoličani:
Varstvo Sv. Jožefa, Ida, Zdegoj; pravo-
slavni: 31. marca.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Neznani gost.
Kino Ideal: Ukradena Madona.
»Svoboda« in »Zarja« X. delavski pro-
svetni večer ob 20. v Delavski zbornici.
DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg 5 in Kuralt,
Gospodstva cesta 10.

Danes ob 4., 1/8 in 9/4
zvečer

Odlični komik

Szőke Szakall

ki ga poznate iz številnih filmov, v
katerih je s svojim sijajnim humo-
rom in izvrstnimi dovptji skrbel za
Vašo zabavo, v glavni vlogi izborne
komedije:

NEZNANI
GOST

Mnogo smeha in zabave Vam prinaša
zopet

Elitni kino Matica

Dnevne vesti

— **Železniški direktor dr. Borko upokojen.** Direktor državnih železnic v Ljubljani dr. Jakob Borko je upokojen.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino je pomaknjen žigosač pri oddelku kontrole mer pri sreskem načelstvu v Celju Leopold Svetličič. Upokojen je upravno-pisarniški uradnik pri sreskem načelstvu v Krškem Franc Jenko; iz državne službe je odpuščen uradniški pripravnik pri Higijenskem zavodu v Ljubljani Branko Grkovič.

— **Iz banovinske službe.** Imenovani so: za uradniškega pripravnika pri javni bolnici v Brezicah volonter v ženski bolnici v Ljubljani dr. Stanko Čermelj; za banovinskega zdravstvenega pripravnika v javni bolnici v Celju dr. Ivan Podpečan iz Spod. Hudenje pri Celju; za banovinskega služitelja - desinfektorja pri sreskem načelstvu Maribor - levi breg Adolf Lešnik; za banovinskega zvančiča - desinfektorja pri sreskem načelstvu v Celju Franc Novak in za banovinskega služitelja - desinfektorja pri sreskem načelstvu v Kamniku Franc Pergar; služba je prestala banovinskim uradniškim pripravnikom pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani Ivanu Jamniku in Mihalju Zbontarju.

— **Kontrola nad cenami kruha.** Kraljeva banska uprava dravske banovine razglasi: S členom 10. zakona o prometu s pšenico z dne 29. marca 1932 »Službene novice« br. 74-XXXII. z dne 31. marca 1932 je bil s tem dnem ukinjen zakon o pooblastitvi ministra za trgovino in industrijo, da sme izdajati naknadne uredbе in predpise o izvrševanju zakona o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke z dne 27. junija 1931, kakor tudi o kontrolnih ukrepih za njegovo izvrševanje ter zakon o prodaji pšenice v državi, kakor tudi vsi pravilniki in navedbe izdani na podlagi navedenih zakonov. Kadi tega cene kruha, določene z naredbo bana dravske banovine z dne 26. februarja 1932, Nr. 6149-9 niso več veljavne. Pekovski obrtniki in preprodajalci kruha in peciva se opozarjajo, da prilagode cene kruha in peciva nižjim in nadalje padajočim cenam moke, da ne pridejo v nasprotje z določili zakona o pobljanju draginje. Upravna oblastva bodo v tem pogledu vršila strogo nadzorstvo, proti kršiteljem se bo postopalo po zakonu.

— **Iz zdravniške službe.** Iz imenika zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil na lastno prošnjo izbrisan zasebni zdravnik v Celju dr. Mano Dereani.

— **Razpust društva.** Društveni podružnici Ciril Metodove družbe v Podčetrku in Vinarsko društvo za rogaški okraj v Rogasji Slatini sta razpuščeni, ker nimata pogojev za pravni obstoj.

— **Izseljeniška konferenca v Ljubljani** se bo vršila namesto dne 16. aprila šele v soboto dne 23. aprila s istim sporedom. Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj, ki sklicuje to konferenco, je namreč dne 16. t. m. zadržan, ker zastopa g. predsednika vlade in se je morala konferenca zavoljo tega preložiti za en teden.

— **Razpisana služba.** Odda se mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Krškem. Prošnje je treba vložiti do 6. maja.

— **Za mrtve proglašeni.** Deželno sodišče v Ljubljani je uveljavilo postopanje, da se proglašajo za mrtve posestniki sin Alojzij Oven iz Gabrovke, posestnik sin Matija Trpin iz Ziberšev, njegov brat Mihalj Trpin, posestnik Matija Kopač iz Žirov, delavec Ivan Mekina iz Most, Josip Škerbinar iz Kamne gorice in čevljar Franc Pangeršič iz Zaloga.

— **Iz »Službenega listca«.** Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 2. z dne 13. t. m. objavlja kraljevo odločbo o oprostitvi kazni po členu 33. zakona o državnih trošarini, uredbi o višini nagrade dnevnikačev v resoru prometnega ministrstva, uredbi o izpremembah in dopolnitvah zakona o znižanju prejemkov, uredbi o pavšaliranju potnih stroškov šumarskih uslužbencev pri oblihi upravnih oblastih I. stopnje, uredbi o ureditvi ministrstva za telesno vzgojo naroda, pravilnik o ureditvi razsodišča (za zavarovanje državnega prometnega osobja) in o sodnem postopanju pri tem sodišču, norme za plošče iz mavca, mavca in žlindre, žlindre in cementa, za žlindre, za opeko in kamenje žlindre ter za lomljeni kamen in razne druge objave.

— **Pocenitev kruha v Sarajevu.** Tudi sarajevski peki so sklenili znižati cene kruha, kakor so jih znižali že zagrebški in zdaj tudi ljubljanski. Cene kruha so v Sarajevu iste, kakor pri nas.

— **Popravek.** V našem večeršnjem poročilu o obnem zboru strokovne zadruge - koncesioniranih elektrotehnikov za dravsko banovino je treba popraviti ime namestnika načelnika, ki se piše Franc Haviček, ne pa Maks.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da se bo vreme zboljšalo. Včeraj je bilo jasno samo v Skoplju, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Skoplju 23, v Sarajevu 16, v Zagrebu in Splitu 15, v Ljubljani 13,4, v Mariboru 10,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,7, temperatura je znašala 2,2.

— **Strahovita rodbinska tragedija.** V hrvaški vasi Gotalovo se je odigrala te dni strahovita rodbinska tragedija. V vasi je živel kmet Ivan Kunac s svojima sinovima Josipom in Tomom. Ker Josip ni bil posebno marljiv, mu je oče dozdaj hišico, da bi živel ločeno. Zaradi skupnega hodnika in vhoda je pa nastalo sovraštvo, ki je trajalo celih 12 let. V petek sta pometal hodnik ženi obeh bratov in se pri tem sprijeli. Prihitiel je Josip, ki je začel potiskati s hodnika očeta, brata in svačinjo. Potem je skočil v sobo in se vrnil z dolgim nožem. Najprej je zabodel

očeta, potem pa bratovo ženo. 74letni starci je takoj izdihnil in tudi bratova žena, ki jo je zadel v srce, je bila takoj mrtva. Nesrečnica je bil noseča že v šestem mesecu. Končno je napadel krvoločni fant še brata in ga ranil. Po zločinu je pobegnil z doma, pa so ga kmalu aretirali in zaprli.

— **Smrtna nesreča na železnici.** Na železniški postaji Šiprage na progi Kotorvaroš - Maslovari se je pripetila v ponedeljek med manevriranjem vagonov smrtna nesreča. Med vagoni je našel smrt kretničar Ivan Žuno. Pred štirimi meseci je doletela enaka tragedija njegovega brata Marka.

— **Beda ga je poglala v obup.** V Sarajevu si je hotel končati življenje Anton Novak iz Koma pri Gorici. Prerezael si je s kuhinjskim nožem žile na levi roki in težko ranjenega so prepeljali v bolnico. V obup ga je poglala beda, ker je bil že dolgo brez posla.

— **Birmanska darila.** ure in zlatnino kupite tudi pri današnjih casih najceneje pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

— **Ko se začno krvne cevi poapnavati,** deluje uporaba naravnega »Franz Josefov« grenčice za redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefov« grenčico, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Srbska pravoslavna cerkvena občina** v Ljubljani sporoča svojim članom, da je v smislu nove cerkvene ustave imenovana začasna komisija, ki je prevzela začasno upravo cerkvene občine in katera ima nalogo, da izvrši novo organizacijo občine. Za predsednika je imenovan prota Grgorje M. Budimir, za člane pa univ. prof. Dimitrije VI. Frost, inž. Josip Otahal, direktor Rajko Ogrin in prof. Ljubomir D. Jurković. Komisija je že pripravila volilni seznam za volitve cerkveno-občinskega sveta, iz čigar srede se bo izvolil cerkveno-občinski upravni odbor. Ta seznam bo javno razgromljen 14 dni v pisarni parohijskega urada (kasarna Vojvode Mušića), in sicer od 14. do 28. včerajšega dne 28. t. m. Volilno pravico imajo vsi pravoslavni verniki ljubljanske pravoslavne parohije, ki so izpolnili 24 leto starosti in ki niso izgubili volilne pravice po čl. 174 cerkvene ustave od 16. novembra 1931. V času, dokler bo volilni seznam javno razgromljen (do 28. IV. 1932) ima vsak parohijski pravico napraviti svoje pripombe zoper volilni seznam ali zoper posameznega volilca v istem. Te pripombe je napraviti pisмено, ter najdalje do 28. t. m. oddati začasni komisiji. Nadalje se prošijo vsi člani cerkvene občine, da do 28. t. m. plačajo cerkveno-občinske dajatve za prošla leta, ker se v nasprotnem primeru vsi ti člani ki v tem roku ne izpolnijo svoje obveznosti napram cerkveni občini, 28. t. m. izbrisajo iz volilnega seznama, ter ne bodo imeli volilne pravice. Višina dajatev za leto 1931 je ista kakor za prejšnja leta, po predpisu prejšnjih upravnih odborov in odobrenju pristojne parohijske oblasti (Eparhijskega administrativnega odbora srpske pravoslavne dijoceze gornjekarlovške v Plaskem). Morebitna potrebna pojasnila se dobe v pisarni parohijskega urada za časa uradnih ur.

— **Iz Stene so se jim zmešale.** 13. april je že, ne prvi, pa moramo govoriti še vedno o snegu, čeprav je postal že osvražena senzacija. Torej ponoči smo ga zopet dobili za prvo silo in tudi dopoldne se nam je ponujal. Hladno je tudi dovolj, da vlada pravo zimsko razpoloženje, 2 stopinj toplote, strehe so bile zjutraj pobeljene, hribi so pa vabili smučarje v prelepo zimsko naravo. Kos poje po vsej sili, na trgu so pa prezebla kmečka dekleta prodajala vijolice in podobne pomladne attribute. Ne smemo se pritoževati, vse je pač zmešano okrog nas in nad nami.

— **Iz Gradbene delavnosti.** Polagoma se je začela odpirati stavbna sezona. Na lani začetih stavbah že povsod delajo, začeli so pa tudi graditi nekaj novih vil. Temelje koplejo za enonastropno vilo z ravno streho na Mirju v Bogiščevici ulici, gradbišče Zigon za družino Voduško; na Vrtači koplejo temelje za enonastropno vilo ing. Pirkmajerja, člana družbe »Slograd«, nasproti v Levstikovih ulici so pa večerj zakoličili teren za dve dvonastropni vili, ki ju zgradi Stavbna družba dr. Keršič in dr. Pavlinu.

— **Iz Prekrasno Drejerjevo štiridejansko dramo** »Ljubzen sedemnaestletnega« ponavlja šentjakovski gledališki oder v soboto in nedeljo. Ta predstava igra je bila od publike tako navdušeno sprejeta, da so bile vse dosedanje predstave dobesedno nabito polne. Vodišne vloge so v rokah najboljših igralcev šentjakovega odra, predstava pa izvrstno nastudirana. Režijo ima gosp. Miran Petrovič, sodelujejo poleg gđ. Wrischerjeve in Bučarjeve, še dame Gorjupova, Pirčeva in Puschnerjeva. Naslovno vlogo igra gosp. Petrovič, v večjih vlogah sodelujejo še g. Škerij in Karus. Ostale vloge so v rokah g. Lavriča, Kukmana, Zalaznika, Weissa, Novaka, Haniča in Tavčarja. Krasen starinski mobilijar in originalne slike je dal iz prijaznosti na razpolago gosp. Kartin. — Vstopnice se bodo dobile v predprodaji od četrtka dalje. Cenjene posetnike vabimo prosimo, da si kupijo svoje sedeže že v predprodaji, ker je bil dosedaj pri večerni blagajni prevelik naval.

— **Iz Pocenitev kruha v Ljubljani.** Zadržana pekovi v Ljubljani javlja cenjenemu občinstvu, da se 15. t. m. znižajo cene kruha, kljub temu, da imajo še nekateri peki še precejšnjo zalogo drage moke. Cene kruha je za 1 kg blega 4 Din, polblega Din 3,50 in črnega Din 3 za 1 kg.

— **Iz Javna dražba potov in štrardonov** na Ljubljanskem barju in Trnovskem predmestju. Mestno načelstvo v Ljubljani daje vsem interesentom na znanje, da se bo v nedeljo, dne 24. aprila 1932 ob 13. uri vršila javna dražba košnje vseh mestnih potov in štrardonov na Barju, in sicer v gostilni Jakoba Vidmarja na Ižanski cesti. Javna dražba v zadevi oddaje košnje mestnih potov in štrardonov Trnovskega, Karlovskega in Poljanskega predmestja se bo pa vršila v nedeljo dne 1. maja 1932 ob 13. uri v gostilni pri Koscu na Opekarski cesti.

— **Iz Umrlji so v Ljubljani** od 25. marca do 1. aprila 1932. Rakose Janez, 90 let, zasebnik, Bohoričeva ul. 28; Kržič Marija, roj. Pogačnik, 64 let, žena upok. železničarja Franca, Močnikova ul. 13; Skrajner Uršula, roj. Martinak, 73 let, tob. delavka, Krojaška ul. 5; Čermelj Barbara, roj. Novak, 84 let, bivša branjevka, Tabor 2; Vavpotič Ivan, 62 let, bivši pilar, Kladezna ul. 3; Schaffer Matilda, roj. Saksida, 40 let, vdova po okraj. tajniku Aleksandru, Glinška cesta 9; Toni Josip, 58 let, nadprekisač drž. železnice, Orlova ul. 15; Horvat Ivan, 28 let, bivši gimnazijski dijak, Vidovdanska c. 9; Legat Roza, roj. Waide, 80 let, vdova ravnatelja Mohorjeve tiskarne v Celovcu, Gradišče 8a; Tominec Marija, roj. Tomec, 50 let, babica, Kapiteljska ul. 7; Mehle Helena, roj. Kaplan, 72 let, zasebnica, Dvornica 27. V ljubljanskih bolnicah so umrli: Tavčar Ivan, 63 let, revident drž. železnice v p., Prisojka ul. 5; Kramaršič Marija, 44 let, žena kolarja, Grosuplje 43; Finžgar Marija, 30 let, žena čevljarja, Kranj; Ahac Jože, 19 let, sin posestnika Mala Reka, srez Celje; Bernik Marija, 10 let, hči bajtarja, Osrednek 7, Dobrova pri Ljubljani; Dolar Stanko, 17 let, ključavničarski vajenec, Retje 7 pri Trbovljah; Bečan Franciška, 20 let, delavka, Medno 33; Gregorc Karol, 22 let, Mekinje, srez Kamnik; Grčar Jurij, 80 let, dninar, Trzin št. 29; Štebe Valentin, 48 let, posestnik, Vir 55 pri Trzinu; Samsa Franc, 10 mesecev, sin delavca, Stope 3 pri Kočevju; Perne Alojzija, roj. Zaman, 26 let, žena zidarja, Janševa ul. 14; Hrast Ivan, 85 let, ravnatelj Mestne hranilnice v pokoju, Prešernova ul. 3.

MED. UNIV.
Dr. Vinko Igličar
REDNO ORDINIRA
Rožna dolina, Cesta V, štev. 5

— **Iz X. delavski prosvetni večer** »Svoboda« in »Zarja« bo drevi ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Spored je pešter in lep. Govorni zbor Del. odra »Svoboda« bo recitala Čuferjevo »Pesem fabriških težakov«. Delavska godba »Zarja« zaigra Trojanovo »Pomladansko radost« in »Slavnostno korčeničarje«. Abs. konserv. in učiteljska glasbe pri Glasbeni Matici zapoje Pavčičev »Uraz Musorgskega« v kotu in Adamčev »Mickinska ženitev«. Konserv. Drago Burger zapoje Nosovskega »Tožno« Prochazkovo »Zvezde ugašajo« in Schubmannovo »Nikar me ne vabite«. Konserv. Brndek zaigra na rog solo novo skladbo Jos. Skorpika »Podoknicar« in Forsterjevo »Spominška knjiga«. Umetniška plesalka Katja Delakova zapleše Blatov: »Vihar« in Petrekov: »Odiomek iz cirkušca«. Pri klavirju je abs. kons. Pija Menardijeva. C. Struškaj bo predaval o temi: »Očlovek in knjiga«. Delak in Božič bosta recitala Soliškarjev »Rudnik«. Stanko Biteznič pa bo poročal nekaj vselega.

— **Iz Predavanja v ženskem Pokretu** odpade ta teden. Prihodnji četrtak, 21. t. m. predava dr. Gosar o Krščanskem socializmu na kar že danes opozarjamo one, ki so pohajale točaj, in ostale članice. — Odbor Z. P.

— **Iz Poljanilo.** Zveza obrtnih združenj v Ljubljani je z 9. marcem t. l. prenehala in vodi od tedaj naprej likvidacijske posle Zveze obl. postavljeni likvidator g. Filip Pristout. O tem se obveščajo vse zadruge in ustanove.

— **Iz Davčni zavezanci** se opozarjajo na razglas davčne uprave o plačevanju davkov v tekočem letu, ki je nabit na deski mestnega načelstva in na mestni deski v Spodnji Šiški.

— **Iz Odbor slovenskega filatelističnega društva** v Ljubljani prosijo, da se člani današnjega sestanka v gostilni »Činkole« ob 20. polnočestvilno udeležijo.

— **Iz Društvo za varstvo ptic** pevk v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor dne 27. t. m. ob 20. v gostilni »Pod skalco«, Mestni trg. Člani in prijatelji vabljeno vabljeno.

— **Iz Vseuč. prof. dr. A. Gosar** bo v sredo 3. t. m. ob 18. predaval v zbornici dvorani univerze o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri
sijajna kriminalna komedija:

Ukradena Madona

V glavnih vlogah Max Adalbert, — Friedl Haerlin — Paul Henkels

ZVOČNI KINO IDEAL

ORIGINALNOST

— Oh, gospod profesor, če bi le vedeli, koliko originalnih idej ima moj sin!
— Da, da, posebno v pravopisu.

Naglo, temeljito delo

opravi samo **Albus milo** za umivanje. To je pravo domače milo, milo za vsako svrho, dober hišni duh in Vaš dobri škratelj.

Njegova obilna, mehka polna pena odpravi vsako nesnago kot začarani - z nog in rok, iz blaga in svile, peri perilo

z **Albus-om**, blešči se kot dragulji!

20 letnica katastrofe

„Titanica“

V noči od 14. na 15. aprila 1912 se je potopil takrat največji in najlepši parnik

Restavrater Rudolf Linhart v českom mestu Rokycan je preživel kot član parniškega orkestra strahovito katastrofo parnika »Titanica«. Se sedaj se z grozo spominja usodnih dni 14. in 15. aprila 1912. Nered pripoveduje o svojih doživljajih, ker so bili tako pretesnjeni, da ga že zdaj obhaja groza, če pomisli na nje.

Leta 1912 so spustili v morje novega morskega orjaka. Družba »White Star Line« je dala zgraditi pravo čudo ladjedelniške tehnike. »Titanica«, ta razkošni morski orjak, naj bi zasenčil po svojem obsegu, krasni opremljeni pridobitvah moderne tehnike vse dotodanje parnike. Na 280 m dolgem in 30 m širokem parniku z devetimi krovji je bilo prostora za 800 mož posadke in 3000 potnikov. Največji bogataši so se prigrasili za prvo vožnjo s »Titanicom« v New York, da bi se lahko pobahali, da so se peljali z največjim in najlepšim parnikom. Na »Titanico« so bili potnikom na razpolago bazeni, gledališča, krasna restavracija, plesne dvorane itd.

Parnik je odplul iz Portsmoutha. Vožnja je bila res zelo prijetna, saj potniki niso ničesar pogrešali. Pred polnočjo 14. aprila so se gorele luči v plesnih dvoranah, kjer so potniki navdušeno plesali. Nedelja se je bližala koncu. Kar je tik pred polnočjo nekaj zamolklo zabreščalo. Potniki so se začeli vpraševati, kaj se je zgodilo. Častniki so jim pa odgovarjali, da ni nič posebnega. Toda častniki so se že zbirali okrog kapitana. Čez nekaj minut so prihitieli mornarji z rešilnimi pasovi. Potniki so začeli siliti na krov in že so jim delili rešilne pasove. Kazali so se že prvi znaki panike. Čulo se je kričanje in jok, začeli so spuščati rešilne čolne, ki so zadostovali komaj za tretjino potnikov, ker je bilo na parniku 2340 ljudi.

Najprej so začeli spravljati v čolne ženske. V splošni zmešnjavi in paniki je zaigral parniški orkester, da se ljudje nekoliko pomirijo. Kapitan je naročil igrači, ko se je parnik že nagibal. Dve uri in pol se je boril orjak z morskimi valovi, potem ga je pa pogoltnilo morje. V bližini je molela iz morja ledena gora, ki je bil parnik zavozil v njo. Okrog kraja katastrofe je bil morje polno nesrečnih potnikov, ki so se skušali rešiti, toda vsi so plaval v deželo smrti. Bilo jih je okrog 1500. Vedno manj glav je molelo iz vode. V bližini so plaval prenapolnjeni rešilni čolni. Kapitan je spravljal v enega deklico, sam je pa odklonil rešitev, pogreznil se je s parnikom na dno morja. Rešene potnike je sprejel na krov parnik »Carpathia«, ki ga je bil prikladal jumaški radiotelegrafist Philips šele med 5. in 6. uro zjutraj.

Na 22 rešilnih čolnih je premetavalo morje prestrašene potnike sem in tja. O »Titanico« ni bilo več duha ne sluha. Golo življenje si je bilo rešilo samo 705 potnikov.

To tragedijo je preživel restavrater Linhart, ki je bil na »Titanico« steward. Ko je zavozil parnik v ledeno goro, je bil Linhart v svoji kabini. Čutil je, kako se je parnik nagnil. V naslednjem trenutku so planili iz strojnega oddelka strojniki in kurjaci in začeli kričati, da se parnik potaplja. Vsa posadka je morala pomagati pri reševanju potnikov. Linhart je pomagal črpati iz parnika vodo. Prestrašeni potniki so začeli skakati v morje, godba je pa igrala angleško himno. Linhart je skočil končno v čoln, kjer je bilo že 80 potnikov. V zadnjem hipu je čoln odplul, sicer bi ga bil pogoltnil velik vrtnec, ki je nastal na kraju, kjer se je parnik potopil.

M. N. Pokrovski umrl

V Moskvi je umrl v 64. letu starosti eden najodličnejših predstavnikov sovjetske znanosti, Mihail Nikolajevič Pokrovski. Z njegovim delom in imenom se je moral seznaniti vsak, kdor se je zanimal za vzroke velike ruske revolucije. Pokrovski ni bil konjunkturalni marxist. Že od leta 1905 je sodeloval z ruskimi revolucionarji in igral važno vlogo v ruski komunistični stranki. Po izjavljeni revoluciji leta 1905 je bežal iz Rusije in živel do leta 1917 v Franciji. Po zmagovitvi boljševiški revoluciji je aktivno posegal v politiko sovjetske vlade, toda pravo njegovo delovanje se je pričelo šele, ko so mu bili poverjeni arhivi. Pokrovski ni bil arhivar v navadnem pomenu besede, ki se zarije v rokopise in izda veliko delo ne glede na zahteve vsakdanjega življenja.

Pokrovski je bil propagandistični historik, ki je znal sijajno izbrati arhive carske vlade, posebno dokumente o svetovni vojni, ki jih je izborno prepiral za cilje sovjetske propagande. V zvezi z njegovim imenom se je čisto citiral izrek, da lahko postane še tako brezpomemben dokument v spretnih rokah tisto, kar je bil Davidov kamen, vržen v Goljatovo čelo. Pokrovski ima velike zasluge za organizacijo in publicistično delovanje sovjetskih arhivov. Prizadeval si je poimovati vso rusko zgodovino v marxističnem duhu in napisal je iz tega vidika znano delo »Zgodovina Rusije«. Velika sovjetska enciklopedija, ki baš izhaja, bo po pravici ponosna na njegove članke. Leta 1929 je postal Pokrovski član sovjetske akademije znanosti. Bil je tudi namestnik ljudskega komisarja za prosveto.

Aforizmi

Ljudje se radi boje, da se podcenjujejo in da precenjujejo druge. Nihče se pa ne boji, da bi ga precenjevali drugi.

Čim več bo jasnine v tvoji miselnosti, tem več bo zadovoljnosti v tvojem življenju.

Nisi moder, če modruješ, nego če modro živiš. Življenjska modrost ni tista, ki se nanaša na življenje, nego tista, ki jo srečamo samo v življenju, ne pa v besedah.

Če človek začne pozno misliti, so njegove misli trpke; ko premisli dobro vse, kar te žalosti, se ne utegne žalostiti.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Mie d' Aghonne:

Dustolovke

Roman

— V polni meri se zanesem na vas, — je dejal Maurice. — Delajte v najboljšem interesu mojega srca in bodite prepričani, da vam bom iz vsega srca hvaležen.

II.

Pasti ljubezni

Roger je hitel za svojo materjo. Gospa de Marillac se je sinovega prihoda zelo razveselila.

— Katera srečna zvezda te je pa privedla k nam, dragi sinko? Če bi morala staviti, kdo te je izvalil iz Pariza. bi imenovala na prvem mestu Maurica de Cizereta.

— In dobili bi stavo, mati, na pravi sledi ste. Da vam bo pa vse jasno, eva tu je pismo tega dobrega fanta. Prečitajte ga, potem se pa pomeniva.

Gospa de Marillac je vzela pismo in ga na videz mirno čitala. Potem pa je vrnila sinu, rekoč:

— Torej, to si mi hotel povedati? — Najprej, da se vaša strogost že predolgo vleče, da bi moja sestra mnogo izžubila, če bi se izpremenila v mater sedmerih žalosti, kar hoče očitno storiti, kajti trpeči Georgettin obraz in vaša trdovratnost bi prisilila Maurica k odhodu. Georgetta mu je dejala, da pojde v samostan, a on, da mu ne bo treba biti priča tega, odpotuje na kraj sveta. A vi dobro veste, mati, da povratek ni vedno zanesljiv, če odpotuje človek tako daleč.

— Ta grožnja je vse prej nego verjetna, — je menila gospa de Marillac. Najti moža eni tvojih sester, neizmerno bogatega mladeniča, zaljubljenega v njo, tako da kar brenči, in videti, da on odstopa od igre, še predno smo jo dobili! Ne, to se ne bo zgodilo! Zato ti naročam, dragi sinko, da tega dobrodoš-

lega tepčka zadržiš v njegovih prismojenostih. Pazi zlasti, da ne odpotuje, kajti takega bi nikoli več ne ... Ta zakon mora poravnati vse naše dolge, obenem pa omogočiti Georgetti podpiranje rodbine. Na videz se pa moram dati še prositi. Izprošila sem si nekaj časa za razmišljanje in bilo bi nedostojno, če bi se uklonila sami grožnji tega gospoda, da odpotuje. Tako bi prehitro pokazal svoje karte in to bi se mu utegnilo zdeti sumljivo.

— Budite brez skrbi, mati, jaz vam zvežem roke. Sai je znano, da so matere vedno zelo slabe napram svojim sinovom, posebno če imajo samo enega.

— Ti si imeniten dečko, — je vzdihnila gospa de Marillac nežno. — Prav si storil, da si se odzval njegovemu vabilu in prišel. Tu prirede svečanost. Spremiš nas, saj ne bo škodilo, če te bodo letoviščari videli z nami, pa čeprav samo enkrat. Moški je ženski družbi vedno v prid.

— Spremim vas, mamica, — je odgovoril nadebudni sin, — bom kakor med tremi gracijami.

Gospa de Marillac je ljubila svoje otroke, toda sina najbolj. Bil je zelo lep in splošno znan v svetu, vedno je bil s svojo materjo istega naziranja že zato, ker sta delala oba v interesih, ki naj bi napeljali vodo na njen mlin.

Sin ji je često pomagal pri dobičkonosnih poslih, navzlic temu jo je pa visoko cenil in spoštoval. Včasih gospa de Marillac tudi ni oklevala, če je bilo treba prodati ali zastaviti srebrnino, nakit svojih hčera ali svoj listni da je plačala dolgeve, ki so preveč motili mir ubogega Rogera.

Zvečer po svojem prihodu je hotel Roger govoriti z Mauricom in zato ga je povabil k sebi na večerjo ter mu dal razumeti, naj prinese jestvine s seboj.

Roger se je ob njegovem prihodu nalašč zadovoljno in blaženo smehljaj, kar je navdalo Maurica z velikim veseljem. Roger mu je dejal kar naravnost:

— Bila je težka borba, toda končno

sva le zmagala. Prisilil sem mater, da je rekla »da« in uredil sem stvar tako spretno, da mi je celo Klara pomagala pregovoriti mater.

— Ah, prijatelj, življenje ste mi rešili! — je vzkliknil Maurice.

— Če vam smem svetovati, — je pripomnil Roger, — bi vam toplo priporočal ne udajati se predolgo ljubavni opojnosti, temveč pospešiti poroko. Moja mati ni vrtoglava ali muhasta. Ne morem pa jamčiti za bodočnost tem manj, ker sem vam povedal, da sem moral dobiti tudi Klarin pristaneke na možitev njene mlajše sestre. Zdaj veste vse in ravnajte čim bolj v interesu svojega srca. A ker je že vse v najlepšem redu, me menda ne potrebuje več.

— Baš nasprotno, potrebujem vas, — je odgovoril Maurice, — zelo vas potrebujem. To stanje med vami in menoj bo trajalo dolgo. Ne kvarite mi torej veselja, ne govorite o svojem skorajšnjem odhodu.

— To je res, zaletel sem se, govoriva raje o čem drugem, posebno zdaj, — je odgovoril Roger.

Naslednjega dne je odšel Maurice de Cizeret h Georgettini materi. Z veseljem je opazil, da se mu je prijazno nasmehnila in da je tudi njegova draga Georgetta nekam boljše volje.

— Začenjam verjeti, da ne pojdem v samostan, — mu je zašepetala, ko sta si segla v roke.

Gospa de Marillac je pustila zaljubljenca sama; s sadovi svoje izpremembe je bila docela zadovoljna, vsaj do zdevno.

Kar se tiče Klare, je bilo njeno srce sicer nekoliko užaljeno, njeno samoljublje pa zadeto bolj, nego je kazala celo vpricho svoje matere, ki pa je bila vendar njena največja zaupnica.

Klara ni razumela, da se je odločil Maurice de Cizeret pri izbiri med njo in njeno sestro za Georgetto.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Novo letalo

V začetku maja bodo videli Dunajčari zanimive poskuse z novim letalom, ki se bistveno razlikuje od vseh dosedanjih tipov letal. Novo letalo nima propelerja, nobenih fiksnih nosnih ploskev, nobenega trupa in motor ni v letalu, temveč ga nosi letalec na hrbtu. Letalo z letalcem vred spominja na majskega hrošča. Krila se premikajo kakor pri hrošču in med letanjem letalec hrošča v vsem posnema.

Novo letalo je izumil dunajski arhitekt Anton Lutsch, ki se je 15 let ukvarjal s tem problemom. Njegov so-trudnik je Anton Libowitzky, ki je bil med vojno eden najboljših letalskih častnikov. Motor tehta 18 kg, letalo pa 35 kg in stane okrog 2000 šilingov. Motor je sicer majhen, toda dokaj močan, saj razvija 35 HP.

Centralni kolodvor v Moskvi

Moskva vedno težje čuti pomankanje centralnega kolodvora, kjer bi se križale vse moskovske železniške proge. Ta nedostatek čutijo zlasti potniki, ki potujejo skozi Moskvo in morajo hoditi z ene strani mesta na drugo, da lahko vožnjo nadaljujejo. Moskva ima 8 kolodvorov in če mora potnik prestopiti, ga čaka dolga pot skozi mesto. Svet ljudskih komisarijev je zdaj naročil podrejenim organom, naj zgradi v Moskvi centralni kolodvor, ki bo zavzemal sedanji kurski kolodvor in dva sosedna okraja.

Novi moskovski kolodvor je projektiran kot kombinat kolodvora, hotela in poštnega urada. S kolodvorom bodo zvezane vse proge tramvaja in avtobusov, pa tudi bodoče podzemne železnice. Hotel centralnega kolodvora bo eno največjih poslopij v Moskvi. V njem bo lahko stanovalo istočasno 5000 ljudi. Na ravni strehi hotela bodo sportna igrišča. Novo poštno poslopje

je organsko zvezano s centralnim kolodvorom. Pošiljke bodo metali naravnost iz poštnih vagonov v pripadajoče poštne predale. Centralni moskovski kolodvor bo najmodernejši v Evropi.

Dvojni samomor

V ponedeljek zvečer se je odigrala v Budimpešti pretresljiva rodbinska tragedija. 61 letni trgovec z mlečnimi izdelki Ladislav Farago je pisal svojim znancom, da si hoče končati življenje. Znanci so takoj prišli k njemu in so morali njegovo stanovanje siloma odpreti. Farago so našli obešenega na oknu, njegova 50 letna žena je pa ležala tudi mrtva na tleh.

Policija je uvela preiskavo in izkazalo se je, da sta se zakonca Farago najprej zastrupila z lumnalom. Žena je vzela več strupa in se je kmalu onesvestila. Ta čas je pisal mož poslovilna pisma, pa je med pisanjem zaspa. Zjutraj se je žena zdrnila in videč nepremično sedečega moža za mizo, je mislila, da je že mrtev. Stopila je k oknu in se obesila. Čez dobro uro se je pa mož zdrnil in zagledal ženo obešeno. Prerezal je vrvice, položil truplo na tla, ga pokril z odejo in položil nanj šope rož. Potem je odrezal od zastora vrvice in se obesil na okno. Kaj je napotilo zakonca Farago, da sta šla skupno v smrt, ni znano.

V uredništvu.

— Gospod urednik, poslal sem vam mnogo dopisov. Ste jih že prečitali? — Seveda, že pred dobrim letom.

Rdeče jabolko.

— Kaj, v svojih letih se hočeš oženiti s tako mladim dekletom? — Seveda, če že moram ugrizniti v kislo jabolko, mora biti vsaj rdeče.

Sola in življenje.

— Da, gospodje, v ljudski šoli sem imel učenca, ki mu na noben način nisem mogel vtepti v glavo naštevanka, a zdaj je večkratni milijonar.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Javljamo tužno vest, da je po kratkem trpljenju nepričakovano preminul v Grazu gospod

Dr. Ferdinand Souvan

tajnik Ljubljanske kreditne banke
in avstro-ogrski konzul v p.

Nepozabnega soproga in predragega brata prepeljemo v Ljubljano k večnemu počitku.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 14. t. m. ob 16. uri iz pokopališke cerkvice pri Sv. Križu na tamošnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1932.

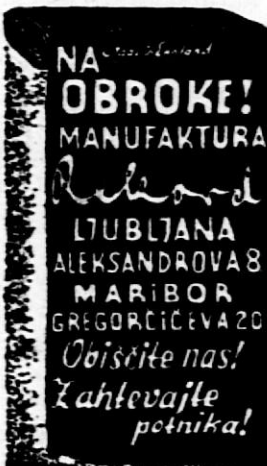
FINA SOUVAN, roj. BALASOVITS, soproga
LEO SOUVAN, brat — ROSY pl. BLEIWEIS-TESTENISKA,
roj. SOUVANOVA; LEONILJA SOUVAN, roj. SOUVANOVA;
ALMI URBANC, roj. SOUVANOVA, sestre

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUB-
LJANA, Sv. Petra cesta 14.
22/T

RESTAVRACIJO

in kavarno v najlepšem mestu
daljmatinske rivijere, opremlje-
no s potrebnim komfortom, po
zelo ugodni ceni prodam. In-
formacije daje P. Cipci, Split.

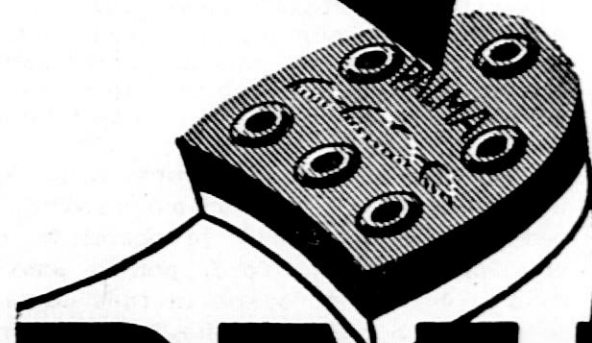
RESTAVRACIJA-KAVARNA
»LJUBLJANA«

KRK, OTOK KRK
Izmed najlepših kopališč na
otoku Krku in s peščenim kopa-
liščem brez blata ter romantično
nadkrijuje marsikatero sve-
tovno kopališče. — Restavraci-
ja »Ljubljana« je edino sloven-
sko podjetje na tem otoku. Slo-
venska kuhinja, strogo solidna
postrežba. Penzion z vsemi
taksami od Din 55.— do 62.—
za osebo na dan. — Sezona se
prične s 25. marcem in traja
do 31. septembra.

Za številne obiske se priporo-
ča. Uprava »Ljubljana«.
Brzjaviti: »Ljubljana«, Krk,
otok Krk. 38/T

*Podobno kakor Palma
še ni isto kot Palma!*

Gumi pete lahko izgledajo po-
dobne, ko so nove. Razliko se
opazi šele čez nekaj tednovnošnje.
No takrat je že prepozno. Kupite
zato samo prave PALMA gumi
pete, ker se tako obvarujete neu-
godnih iznenadenj; kajti PALMA
kvaliteta in PALMA trpežnost
so nenadkrjljive. Pomnite! Samo
PALMA da kar PALMA obljubi!

DOMAČI IZDELEK

PALMA

Iščite pri Vašem čevljarju PALMA-OKMA
gumi podplate, ker so trpežnejši in ce-
nejši kot usnje. Za črni in rujavi čevlji.

Javljamo tužno vest, da je včeraj, dne 11. aprila t. l., preminul po kratki, mučni bolezni, v Grazu gospod

dr. Ferdinand Souvan

tajnik Ljubljanske kreditne banke

Blagemu pokojniku, ki je dolgo vrsto let vestno in udano sodeloval pri našem zavodu, ohranimo trajen, hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1932.

Uprava in uradništvo Ljubljanske kreditne banke

PLETENA VRTNA
GARNITURA

v dobrem stanju naprodaj pod
polovično ceno. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 1531

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti opere) 19/T

YOUGURT

bolgarsko kislo mleko, vedno
sveže, kakor tudi vse mlečne
izdelke prodaja Mlekarna, Du-
najska cesta 17 (poleg kavar-
ne Evropa). Po želji dostavlja
tudi na dom. 41/T

V ZAKONU NEZADOVOLJNA
srednjih let, želi prijateljstva z
diskretnim inteligentnim sta-
rejšim gospodom. — Dopise na
upravo »Slov. Naroda« pod šif-
ro »Usoda 40/1538«.

POZOR!

Radi preselitve naprodaj lepa
vila z velikim sadnim vrtom in
zraven še 10 stavbnih parcel —
skupno zgrajeno pri vili — z
velikim vinskimi kletmi in tudi
nekaj vinskih sodov. Poleg te-
ga še do 100 stavbnih parcel
posebej na drobno ali pa več
skupaj. Več pove lastnik: Pod-
mliščakova ulica št. 4, Ljub-
ljana VII. 1536

TRICEVNI RADIO-APARAT
dober, za 250.— Din, kakor tu-
di več sestavnih delov napro-
daj. Naslov v upravi »Sloven-
skega Naroda«. 1537

BRIVSKI POMOČNIK
mlajši, dober delavec, želi služ-
bo za takoj. Spočetka zadovo-
ljen z manjšo plačo. Naslov:
Jože Pribil, Vojnik pri Celju.

VISJEJA NATAKARJA
representativnega, z znanjem
tujih jezikov in Din 30.000 kav-
cije v gotovini, sprejemem za
največje kopališče na Jadranu.
Hotel je največji na Jadranu.
— Nujne ponudbe na Publici-
tas, Zagreb, Illica štev. 9, pod
1538 »Nadkonobar 30.023«. 1543

VEZENJE Z VES, PERILA,
MONOGRAM

ENTLANJE, AZURIRANJE,
PREDTISKANJE

»BREDA« ZEPNI ROBCI, RAZNA
PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA
DETJA

